

167

DISCURS

ȚINUT CU OCAZIUNEA

DESCHIDERII CURSURILOR FACULTĂȚII DE MEDICINA

DIN BUCUREȘTI

PE

ANUL ȘCOLAR 1923 — 1924

DE

PROFESORUL M. MINOVICI
DECANUL FACULTĂȚII

BUCUREȘTI

IMPRIMERIA STATULUI

1923

DISCURS

ȚINUT CU OCAZIUNEA

DESCHIDERII CURSURILOR FACULTĂȚII DE MEDICINA

DIN BUCUREȘTI

PE

ANUL ȘCOLAR 1923 — 1924

DE

PROFESORUL M. MINOVICI
DECANUL FACULTĂȚII

52.584

BUCUREȘTI

IMPRIMERIA STATULUI

1923

DISCURS

**Ținut cu ocaziunea deschiderii cursurilor Facultății
de Medicină din București, pe anul școlar 1923—1924, de
Profesorul M. Minovici, decanul facultății**

*Înalți Prea Sfintți,
Domnilor Miniștri,
Domnule Rector,
Dragi Studenți,*

Insulețirea senină a sărbătoarei noastre de astăzi — căci e o adevărată sărbătoare atunci când pe răbojul cultural al țării creștăm începerea unui nou an școlar; bucuria cu care ne pregăteam să salutăm reintrarea tineretului universitar în făgașul de muncă spornică, ne e întunecată de un doliu de care e lovit întreg învățământul superior. O moarte năprasnică ne-a răpit pe unul dintre cei mai învățați, mai harnici și mai devotați din mândra pleiadă a dascălilor, a căror activitate se confundă cu înseși progresele vertiginoase realizate de Facultatea de Medicină din București.

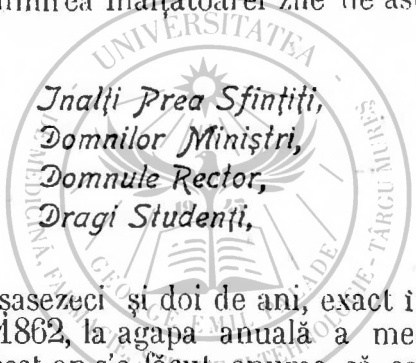
A murit Ștefan Sihleanu, profesorul de zoologie al cărui curs a fost un nesecat izvor de ingenioasă tălmăcire a tainelor biologiei. Pierderea e imensă pentru învățământul medical, în admirabila organizație a căruia s'a produs un gol cu greu de implinit.

Lovitura de aripă a Ingerului Morții ne-a sfâșiat sufletul, nespusă e jalea care ne copleșește, dar

viata își are drepturile ei și nevoile ei. Solemnitatea de azi, odată fixată, nu poate suferi amânare, pentrucă ar fi să intrerupem mersul normal al unui învățământ căruia Sihleanu își robise frumoasa-i inteligență, neasemuita-i pregătire și neînfrânta-i putere de muncă, timp de decenii.

Să ne sculăm cu toții și, prin acest omagiu al durerii noastre mute adus marelui și scumpului dispărut, să ne legăm de a păstra o amintire recunoscătoare colegului și magistrului, care a fost una din făclile științei românești.

Fie-i țărâna ușoară și memoria în veci binecuvântată lui Ștefan Sihleanu, care a fost o mândrie a Facultății și căruia nu i-a fost dat să se împărtășească din mulțumirea înălțătoarei zile de astăzi.

*Înalti Prea Sfintiti,
Domnilor Miniștri,
Domnule Rector,
Dragi Studenți,*

Acum șasezeci și doi de ani, exact în ziua de 21 Ianuarie 1862, la agapa anuală a mediciniștilor — care în acest an s'a făcut anume să coincidă cu a 3-a aniversare a Unirii Principatelor — generalul Davila, părintele învățământului medical la noi, răspunzând la toasturile în cari profesori și elevi au stăruit asupra însemnătății Școlii de Medicină — creațiunea lui — a încheiat cu aceste cuvinte: „Să sperăm că școala, luând o dezvoltare tot mai mare, va avea în viitor în sânul ei elevi din Transilvania, Banat și Bucovina“. Urarea aceasta avea un îndoit înțeles. Marele Român prin adopțiune năzuiă ca Școala de Medicină, grație jertfelor făcute de Stat, să devie o pepinieră de medici, farmaciști și veterinari, pentru întreg tineretul de obârșie românească, de oarece numai așa se putea ajunge ca țara să nu mai fie nevoită de a importa personalul sanitar trebuin-

cios. În acelaş timp Davila dădea glas strigătului milenar al conştiinţei româneşti către unitatea naţională a tuturor ținuturilor de limbă, credinţă şi datină românească. O făcea în termeni destul de străvezii, prea străvezii chiar pentru epoca aceea, când încă nu se uscase bine cerneala protocolului internaţional, prin care se consfinţează actul contopirii într'un tot omogen a ţărilor surori de secole despărţite prin bariera factice a Milcovului, şi când România Principatelor Unite mai suportă jugul nominal al suzeranităţii turceşti.

Marea aspiraţiune naţional-românească a Francezului de origine, dar a bunului Român prin cuget şi simţire, e astăzi o realitate tangibilă, ameliatoare în strălucirea ei: vechea Dacie-Traiană e reconstituită printr'o nespus de mare jertfă românească ; prin neasemuita bărbăţie românească făcătoare de minuni, sub conducerea Marelui Cărmaciuciu care, acum un an, la Alba-Iulia şi-a încins fruntea cu coroana primului Rege al tuturor Românilor ; prin destoinicia românească a sfetnicilor cari au stat în preajma lui Ferdinand I, şi, în sfârşit, prin deapururi binecuvântate şi neuitatul sprijin al marilor noştri aliaţi, în fruntea cărora a stat Franţa lui Napoleon al III-lea care, cel dintâiu, a încurajat actul Adunărilor din Bucureşti şi Iaşi, prin care Colonelelel Cuza a devenit Alexandru Ion I, primul Domnitor al Munteniei şi Moldovei reunite.

Năzuinţa cealaltă a marelui înaintaş e numai în parte înlăuită. Şcoala de Medicina, înfiinţată în 1855, s'a transformat în facultate, a propăşit mult, dar capătul drumului străbătut în enorm de lungul interval de 68 de ani e departe de a însemna apogeul la care firesc eră să fi ajuns învăţământul medical în România.

O constat cu mâhnirea unui Român, nu numai gelos de prestigiul cultural al patriei sale, dar şi conştient de primejdia ce o constituie pentru viitorul neamului nostru dificultăţile persistente în recrutarea armatei de elită, a cărei menire e să dea Ro-

mâniei cât mai multe brațe vânjoase de muncă rodnică, un cât mai mare număr de piepturi de voi-nicească apărare, un cât mai mare număr de minți sănătoase și de suflete tari.

Glasul cifrelor e de o elocvență uluitoare : azi, în 1923, Facultatea de Medicină din București n'a procurat țării decât 98 medici, iar cea din Iași numai 5 (auziți ? 5, numai 5 !), o cifră care face să-mi dogoare obrazul de rușine, mai ales că aceeaș facultate, în 1919, dădea 480 doctori. Contingentul Clujului e de 103. Și cei 98 medici ai Bucureștilor reprezintă termenul ultim din progresiunea — să i zicem numai aritmetică — a cărei rațiune minimă ar fi trebuit să fie 15 — numărul primei serii de absolvenți ai Școalei lui Davila.

Fără să stăruim prea mult asupra preciziilor matematice și deducțiunilor logice, putem să ne oprim la o limită inferioară de 400. Cifră care n'ar fi de loc exagerată pentru o facultate care, ca atare, are peste o jumătate de veac de existență. Celelalte două facultăți, cea din Moldova și cea din Ardeal, ar trebui și ele să contribuie cu câte cel puțin 300 medici pe an, ca astfel să ajungem la contingentul anual minim de 1.000.

Și nici această perspectivă n'ar satisface nevoile imediate ale țării, care are trebuință de un corp bine pregătit de cel puțin încă 15.000 medici. Căci — după cum cu o mare durere o relevă d. ministru al Sănătății Publice în adânc zguduitoarul discurs rostit la congresul de ăst-an al Asociației generale a medicilor — asistența medicală la sate se înfățișează sub un aspect dezastros. D. Mărzescu, care închină acestei chestiuni vitale toată frumoasa-i inteligență și întreaga-i putere de muncă, a citat cifre : în vechiul regat sunt peste 60 % din circumscripții rurale văduve de medici. În Basarabia, din 55 asemenea circumscripții, numai 6 sunt ocupate definitiv. În Bucovina, din 49 circumscripții, numai 17 au titulari definitiv. În Ardeal, 40 din 91 posturi de medici rurali sunt vacante. Iar în vremea aceasta

tuberculoza și sifilisul—fără să mai vorbim de celelalte molime—bântue cu o recrudescență alarmantă, vlăguiesc și seceră familia românească, prefăcând satele în vaste țințirime, alimentate mult, în proporții aproape nebănuite, și de mortalitatea infantilă.

Paliativul de a se detașa studenți din anii IV și V la circumscripțiile rurale e adânc dăunător pregătirii viitorului medic, pentru că smulgem studentul dela învățătură tocmai în epoca în care urmează să-și desăvârșească atât cunoștințele teoretice cât și cele practice, mai ales aceasta din urmă.

O soluțiune, după părerea mea, ar fi ca stagiul militar de un an al medicului să fie împărțit în două: 6 luni în armată, pentru asimilarea cunoștințelor speciale nevoilor acesteia, iar 6 luni la o circumscripție rurală.

Am avea astfel în fiecare an o serie de medici a căror sarcină exclusivă ar fi de a îngriji de sănătatea țăranului.

Leacul radical nu poate fi decât în crearea unui corp de medici rurali salariați, așa cum există în Austria și Germania.

Acești medici, cari în acelaș timp ar fi și organele de control al igienei și medicinei legale la țară, ar urma ca, în afară de o locuință confortabilă și de mijloace de deplasare repede, să fie bine retribuiți, mult mai bine ca medicii de circumscripții urbane cari au atâtea alte posibilități de câștig: cumul de funcțiuni (câte 2—3 slujbe) și clientela particulară. O asemenea creațiune de medici funcționari e o necesitate absolută, pentru că în fiecare an sporește populația, cresc deci și nevoile de îngrijire medicală.

Fondul trebuincios s'ar putea alimenta în bună parte dintr'un impozit sanitar, pe care țăranul l-ar plăti bucuros.

Dar și asistența medicală la orașe trece și ea printr'o grea criză. Nu avem spitale suficiente, iar cele astăzi în ființă funcționează cu mare anevoință, ași

putea zice — iertați-mi figura — că trag să moară. Puterile publice, în loc să le înlesnească funcționarea normală, le-o îngreuiază.

Voiu da ca exemplu situația inextricabilă creată așezămintelor de categoria Eforiei spitalelor civile din București.

După ce Statul și comuna s'au descărcat în spinarea Eforiei de întreaga sarcină a asistenței medicale urbane, i s'au secularizat bunurile — marea și unica sursă de întreținere — fără a i se oferi efectiv o dreaptă contravaloare. Și dacă mai considerăm și indexul de scumpete postbelic, ne dăm lesne seama de imposibilitatea materială pentru așezămintele spitalicești de a răspunde menirii lor umanitare. Din lipsa de fonduri nu li se mai dă bolnavilor medicamente gratuite decât într-o măsură foarte redusă; rănitului i se cere ca — are nu are — să-și aducă pansamentul, iar dacă e vorba de o fractură, să vie la spital cu gipsul necesar pentru fixarea membrului atins. E o rușine pentru țara noastră, atunci când alte țări civilizate își fac un punct de onoare de a întreține în străinătate dispensarii și spitale.

Dar acolo unde rușinea ia înfățișarea unui adevărat scandal, e închiderea temporară a spitalelor în vacanțele de vară. Se poate concepe o mai sângeroasă batjocură a ideii, a obligației de asistență medicală? Un lock-out al spitalelor? Dar boala și sărăcia șomează ele în lungile luni de vară, când nici epidemiile nu scad, nici nu se împuținează cazurile de accidente și de intoxicație alimentară?

Inchiderea spitalelor în lunile de vară constituie un grav inconvenient și pentru facultate: nu se pot face cursurile suplimentare și de perfecționare așa cum se face pretutindeni în străinătate.

Am relevat această stare de lucruri nu din spirit de critică, ci din convingerea că d. Mârzescu, primul titular al ministerului Sănătății Publice, care a dat strălucite dovezi de înțelegere a nevoilor reale și de organizator emerit, nu va lua în nume de rău

această contribuțiune a noastră la luminarea chestiunii și va aviza la măsuri de îndreptare. Asistența medicală e însuși fundamentul edificiului de vigoare națională. Și vigoarea morală e în funcțiune directă de sănătatea fizică.

Domnilor miniștri,

Asistența medicală — care e artileria de toate calibrele în războiul profilactic și curativ — nu va da roadele așteptate, atâta vreme cât nu vom dispune de mijloacele materiale pentru formarea conștiințioasă a legiunilor de medici. E vorba de clinici.

Mă adresez guvernului, pentrucă numai cu puterul lui sprijin e cu putință să se umple o lacună mare în opera de pregătire a personalului medical. Legatele particulare, cum e fundațiunea Jaques Elias, acest bun Român prin asimilare, care a dat o măreață pildă de ce ar trebui să facă acei cari moștesc ori agonisesc averi mari, — legatele particulare, zicem, pot ușura, în nici un caz însă nu pot degaja Statul de îndatoririle lui.

Astăzi, după aproape 70 de ani dela organizarea lui în țară, învățământul medical dispune de aproape acelaș număr de spitale pentru cursurile de clinică. Aceasta ne explică în bună parte stagnațiunea în procentul anual de medici. Artă de a tămădui, învățată numai din carte, e ca și nulă ca valoare, dacă teoria nu e complectată cu o cât mai asiduă aplicațiune practică. A trebuit ca, în calitate de decan, să intervin pe lângă Eforia spitalelor, să grăbească reparațiunile la unele din clinicile ei, ca astfel studenții să poată trece la timp examenul.

Chestiunea clinicilor, o repet, e o chestiune de viață pentru învățământul medical. Iar pentrucă rendementul acestuia să fie cât mai mare, e nevoie nu numai de înmulțirea clinicilor, ci și de o grupare a lor în jurul facultății. Idealul ar fi fost de s'ar fi

expropriat din timp terenul—azi parcelat—din fața facultății, care, împreună cu cele 7 hectare, proprietate a acesteia, ar fi putut servi la ridicarea Cetații Medicinale. Astăzi nu mai vedem decât o posibilitate: să se treacă asupra facultății de medicină locul de zeci de ani rezervat și tot de atâta timp neutilizat pentru ipotetica gară centrală. Terenul acesta cade tot în zona centrului universitar, căci în partea aceasta a orașului, în afară de facultatea de medicină, avem: Institutul Babeș, Institutul de fiziologie, Institutul Cantacuzino, Institutul botanic, Facultatea de medicină veterinară, Institutul de chimie, etc. Dacă terenul acesta e însă sortit să rămână veșnic rezervat, atunci să se procure un alt teren, la o nu prea mare depărtare de facultate, spre a se evita inconvenientul unei risipiri a clădirilor cari urmează să constituie complexul proiectat.

Să nu vi se pară prea mare spațiul ce-l reclam, pentru că înțeleg ca viitoarea Cetate Medicinală să cuprindă, în afară de clinici și laboratorii, și căminurile pentru studenți. Facultatea de Medicină din Strasbourg ocupă o suprafață de 50 ha.

Construcția și înzestrarea clinicilor ar dura 8—10 ani, iar devizul acestor lucrări s'ar urca la 2.000.000.000. Ar fi deci nevoie de 8 sau 10 ani—tăți a 250 ori 200 milioane, ca să se pornească și să se ducă la bun sfârșit opera aceasta de o utilitate primordială. Durata ce am fixat-o nu e exagerată, de oarece ar trebui doi ani numai pentru întocmirea planurilor, pentru că e vorba de construirea unui complex care să ție sute de ani.

Nici nu pot concepe posibilitatea unei obiecțiuni, în ce privește importanța cheltuelii, căci nu poate fi cheltuială cât de mare când e vorba de pregătirea armatei sănătății naționale. De altminteri, sunt adânc convins că ne putem bizui pe întreg concursul devotat al d-lui ministru al Instrucțiunii Publice. D. Dr. Angelescu, d-sa însuși o podoabă a Facultății de Medicină, practică un cumul de invidiat: pe lângă că e un mare și luminat pa-

triot, e și un destoinic om al școalei. D-sa, care printre atâtea titluri de merit în serviciul învățământului de toate gradele, și-a înscris și pe acela de a fi terminat clădirea Universității, va face, suntem siguri, tot ce-i va stă omeneste în putință spre a împlini nevoile facultății. Necesitatea de a se combate analfabetismul trebuie necontestat să constituie una din imediatele preocupări ale oricărui om de guvern; necesitatea aceasta însă nu poate precumpăni, în balanța conducătorilor țării, nevoile învățământului medical. Analfabetismul, o recunosc, e o urâtă meteahnă, dar de o temporizare în tratarea ei nu e legată o primejdie a însăși vitalității fizice a neamului. Țara nu se va prăpădi dacă încă timp de 10 ani va avea un număr prea mare de analfabeți, dar țara e în pericol să se prăpădească, dacă facultățile ei de medicină continuă să fie ca și sterpe.

Repet, putem avea toată nădejdea în sollicitudinea actualului guvern și în deosebi în aceea a d-lui ministru Angelescu. Căci sub raportul acesta avem între altele o mărturie elocventă în crearea Facultății de Farmacie. E aceasta o reformă pe care de mult am preconizat-o și de a cărei înfăptuire legăm speranțe temeinice pentru formarea unor contingente de farmaciști conștienți de rolul lor în acțiunea de apărare a societății în contra bolilor cari pricinuiesc în sânul ei atâtea goluri. Ministrul, care a înscris la activul său dotarea Capitalei României-Mari cu o Facultate de Farmacie, va avea, nu ne îndoim, grija de a o înzestra cu tot ce e necesar spre a putea corespunde menirii sale. Învățământul farmaceutic, care timp de 55 ani a vegetat în umbra Facultății de Medicină—al cărei subchiriaș e—are nevoie de un local propriu, de laboratorii proprii, ca să nu mai stingherească învățământul medical, care nici așa nu are o zestre suficientă.

Tot sub guvernul actual am avut satisfacția de a vedea soluționată în mod logic problema dentiștilor care de decenii ne preocupă. S'a închis, în sfârșit, ro-

binetul dentiștilor improvizați, de acum înainte, conform noiei legi, arta dentară nu va mai putea fi practică, în afară de cei cu drepturile câștigate, decât de doctorii în medicină specializați în stomatologie. În termen de 3 ani dela promulgarea legii, învățământul stomatologic trebuie organizat pe lângă Facultatea de Medicină.

* * *

Până la înfăptuirea Cetății Medicinale e urgentă nevoie de completarea zestrei laboratorilor existente și de sporirea numărului de clinici.

În ce privește laboratoriile, fac apel la d. ministru al Instrucțiunii Publice să pună la dispoziție fondurile necesare.

Cât despre clinici, remediul e lesne de aplicat : să se ridice câte un etaj la spitalele Colțea și Filantropia. Se mai pot amenaja două clinici noi în localul actual al Așezămintelor Brâncovenesti. Să se utilizeze toate serviciile spitalelor Eforiei, încredințându-se conducerea lor unor medici cari se bucură de definitivat și cari ocupă un post în învățământul universitar. Să se utilizeze și spitalul militar pentru studiile clinice ale studenților facultății. În acest scop, d. ministru de război, în urma intervențiunii mele, a și pus la dispoziția facultății serviciul de stomatologie admirabil organizat și pentru care îi exprim toată recunoștința noastră.

Mai e nevoie de crearea, în apropierea facultății, a unei clinici de boli mintale, pentru că frecventarea cursurilor în această ramură a medicinei suferă mult din cauza greutății pentru studenți de a face aplicațiunea practică la ospiciul care e situat în afară de oraș.

Pavilionul pentru boalele nervoase, a cărui clădire din roșu, începută de ani de zile la Colentina, a fost abandonată, amenință să cadă în ruine. Construcțiua aceasta trebuie neapărat terminată.

Deasemenea e necesară o clinică oto-rino-laringo-

logică. O asemenea clinică nu există nici măcar în formă rudimentară, așa că profesorul e nevoit să predea acest curs la el acasă.

* * *

În legătură cu clinicile și laboratoriile e și chestiunea personalului auxiliar: șefii de lucrări, asistenții, preparatorii. Am căzut și noi în păcatul Franței și am creat pentru acești auxiliari posturi pe viață.

() greșeală mare, căci s'a barat astfel accesul nouilor valori.

Greșeală reparabilă, pentru că ar ajunge o modificare a legii învățământului superior, în sensul ca șefii de lucrări, asistenții și preparatorii să fie numiți prin concurs, pe o durată limitată la maximum 4 ani. Cu chipul acesta personalul s'ar primeni la intervale fixe și s'ar da unor elemente tinere capabile posibilitatea de a se afirma și deveni utilități consacrate. Rostul acestor posturi nu e de a mări numărul pensionarilor, ci de a forma pe viitorii docenți, conferențieri și agregati. Șeful de lucrări, asistentul, preparatorul, să fie bine plătiți, ca să nu mai fie nevoiți de a ocupa și alte slujbe spre a avea cu ce să trăiască. Vreau ca timpul lor de funcționare să fie în întregime al facultății.

Tot în interesul unei mai rodnice productivități a învățământului medical, e nevoie de unificarea regulamentelor celor trei facultăți existente. În starea de azi, cu programe diferențiate, strămutarea unui student dela o facultate la alta e foarte anevoioasă, dacă nu chiar imposibilă. Ar trebui introdus la București, Iași și Cluj regulamentul facultății din Paris și din considerațiunea că, în baza decretului din 2 Noembrie 1857 dat sub Napoleon al III-lea, România e singura țară care se bucură de favoarea ca bachelauriații ei să fie admiși de drept fără nici un examen de echivalență în facultățile de medicină din Franța.

. În ce privește materia de P. C. N., propun ca ea

să fie urmată timp de un an la Facultatea de Farmacie și nu la Facultatea de Științe, și pe baza certificatului de studii obținut la sfârșitul anului studentul să continue cursurile de 5 ani la Facultatea de Medicină.

* * *

Am arătat ce nevoie urgentă avem de formarea unui cât mai mare număr de medici. Or, satisfacerea acestei necesități e în funcțiune de solicitudinea ce se va arăta medicilor stabiliți și de măsurile ce se vor lua pentru a se înlesni studiile la cât mai mulți tineri.

În ce privește pe practiciani, mă fac ecoul protestelor lor unanime contra regimului de inichitate vexatorie ce li se aplică în materie de impozite. Cu mentalitatea care caracterizează astăzi organele de interpretare și execuțiune ale fiscoi, medicul a ajuns să fie considerat ca un adevărat ilot al unei societăți care suferă de escrescența parazitară a îmbogățitorilor din afaceri mai mult ori mai puțin veroase. Or, medicul în niciun caz nu poate fi privit ca un traficant de marfă rentabilă. Medicul este și rămâne un preot al umanității; produsul muncii lui nu poate fi taxat cum se taxează cifra de afaceri a unui negustor. A voi să iei șapte piei depe medic, e a descuraja pe marea majoritate cari au de luptat cu atâtea greutăți materiale.

Nu, practica medicinei nu poate constitui materia impozabilă prin excelență. Dimpotrivă, precum Statul acordă însemnate înlesniri industriei indigene, tot așa ar trebui ca, sub raportul impunerilor, medicul să se bucure de o degrevare.

Spuneam că ne trebuie cel puțin încă 15.000 medici, de aceea e nevoie să avizăm la mijloacele de recrutare.

Azi, cu deprecierea monedei naționale și cu valul de speculă care turbură adânc viața socială, a urmă cursurile universitare e, pentru cea mai mare parte

a tineretului intelectual, a rezolvă problema quadraturii cercului.

Statului îi incumbă datoria de a îngriji de ușurarea traiului energiilor tinere, în cari își pune nădejdea unei temeinice organizări a armatei sănătății publice. Și grija aceasta trebuie să se traducă prin acte concrete, prin măsuri eficace, nu prin paliative cum e de a se da unor studenți câte o funcțiune publică: studentul slujbaş dacă ține să învețe nu poate să-și vadă de slujbă, iar dacă e un funcționar conștiincios, atunci neglijează cartea.

Ce cunoștințe poate să capete, de pildă, un student înscris la București și cu postul plătit într'un serviciu public din provincie?

Singura soluțiune practică e de a se crea pentru studenții în medicină institute civile în felul Institutului Medico-Militar dela noi și al colegilor din America. Precum Statul poartă de grijă soldatului pe tot timpul cât se află înrolat, tot astfel ar trebui să ia asupra-și cheltuelile de întreținere și formare a studentului sărac, care va fi medicul de mâine.

Exemplul dat de d. ministru Mărzescu prin crearea căminului studentesc dela Iași merită toată lauda și îi adresăm felicitările noastre. Numărul acestor cămine trebuie însă mărit. Capacitatea impozabilă a țării e destul de mare ca să se găsească alocațiunea bugetară anuală în acest scop. Să ne închipuim că mai avem de format anual un număr de ofițeri. Numai cu prețul unei atari sarcini bugetare am putea ajunge, ca în 20 de ani să dispunem de un corp medical constituit numai din elemente născute și crescute în țară și să nu mai fim nevoiți să aducem medici de peste graniță și să acordăm liberă practică în țară tuturor nechemaților și cari nici măcar nu știu să se înțeleagă cu bolnavul, deoarece nu ne cunosc limba.

Sunt incredințat că în privința aceasta putem conta pe concursul d-lor miniștri al Instrucțiunii Publice și al Sănătății, cari sunt pătrunși de necesitatea de a se pune studentul în medicină la adăpos-

tul lipsurilor materiale. O manifestare a solicitudinii domniilor lor pentru studenți o vedem în măsurile luate pentru mărirea căminurilor și cantinelor studențești, precum și în crearea unui însemnat număr de burse pentru medicinisti. Eu unul voiu stărui din toate puterile spre a vedea realizat proiectul internatului, în care văd singura scăpare. Deocamdată, spre a pară unei nevoi urgente, am instalat chiar în facultate o cantină în care studenții anului I și II, obligați cum sunt de a lucra toată ziua, să poată lua dejunul aci.

În acelaș timp am luat măsuri pentru accelerarea instalațiunii de băi—duș tot în interiorul facultății, astfel ca la primăvară această instalațiune să poată funcționa. Totodată am luat măsuri ca asistența universitară să fie o realitate.

Internatul pentru studenții în medicină mi-a fost una din marile preocupări în tot lungul carierii mele de profesor; ea a format un punct de căpetenie în programul precedentului meu decanat; înțeleg ca și acum când, prin încrederea colegilor mei—pentru care le exprim profunda-mi gratitudine—am din nou putința de a încerca să traduc în fapt tot ceea ce socot util și binefăcător instalațiunii în serviciul căreia am închinat o viață de om, înțeleg ca și acum să mă consacru cu trup și suflet rezolvirii problemei studențești.

Dragi Studenți,

Mă măgulesc cu credința că nu e unul din domniile-voastre care să pună la îndoială sinceritatea și interesului și a afecțiunii părintești ce din totdeauna v'am arătat. Doar știți că astă iarnă am fost singurul, care am venit în mijlocul domniilor-voastre, m'am străduit ca prin sfaturile mele să vă fac să vă pătrundeți de ce se poate și de ce nu se poate obține și ați văzut că am avut dreptate. Eu și colegii mei suntem mereu la dispoziția domniilor-voastre, suntem în totdeauna gata să vă ascultăm păsurile de

ordin material și moral și să uzăm de tot creditul nostru, spre a vă da satisfacție ori de câte ori cere-rile nu ar fi o jignire a bunului simț ori o nesocotire a interesului superior al țării.

Imi sunteți dragi, pentru că văd în domniile-voastre cheazășia viitorului frumos al patriei, căreia câtă să închinăm toată puterea noastră de muncă. Rolul domniilor-voastre e mare, dar grea e și răspunderea ce apasă pe umerii d-voastre tineri. Domniile-voastre sunteți făuritorii bunului renume al țării, pentru că domniile-voastre veți alcătui pătura conducătoare de mâine.

Mă adresez conștiinței domniilor-voastre de Ro-mâni și vă întreb, dacă tabloul ce v'am zugrăvit despre starea sanitară a țării vă poate lăsa indife-renți. Spuneți-mi dacă încercarea de a se zădărnici funcționarea normală a învățământului medical nu e un atentat la puterea de viață a neamului și la însăși trăinicia edificiului Statului. E ca și cum s'ar secă însuș izvorul de sănătate a țării.

Lăsați ca toțta bunului simț, a patriotismului cu-ratsă vă lumineze judecata. Domniile-voastre consti-tuiți armata de elită a patriei, sunteți soldații țării în cea mai nobilă accepțiune a cuvântului; domniilor-voastre vă e încred nșat patrimoniul de cultură, de civilizație și de vitalitate a națiunii.

Sunteți așezați în posturi de avantgardă și orice absență e o dezertăune dela o datorie sacră. Nimă-nu! nu-i e îngăduit să saboteze opera de înălțare la care cu toții trebuie să ne înhămăm, în deosebi în vremurile astea dificile pentru țară, la începutul ac-țiunii de refacere, de renaștere din scrumul îngră-mădit de focul războiului.

Soldați ai patriotismului luminat, nu se poate să nu vă dați seama că vaza României întregile atărnă de munca spornică, de conviețuirea armonică a tu-turor fiilor ei.

Nu trăim izolați; noi constituim un inel din lan-țul de civilizație și de progres, care reprezintă stră-

dania de veacuri a tuturor neamurilor cu adevărat mari.

Învățătura e un bun dela care au dreptul să se împărtășească toți acei cari au văzut lumina zilei pe pământul nostru, cari sunt crescuți în cultul patriei noastre. Idealul către care trebuie să năzuim e de a face din facultatea noastră focarul de lumină, ale cărui raze să pătrundă cât mai multe minți, să încălzească și să ne câștige cât mai multe inimi și dincolo de hotarele firești ale țării. Aspirațiunea noastră supremă trebuie să fie de a aduce universitatea noastră la așa grad de dezvoltare, ca la acest templu al științei românești să vie să se închine tineretul dornic de învățătură din toată această parte a Europei, în care, politicește, jucăm un rol de preponderență. Nimic nu asimilează mai temeinic sufletele ca flacăra culturii. Orice tânăr botezat în învățătura noastră va fi, după întoarcerea-i în propria-i patrie, un soldat fervent al cauzei românești. Se uită câteodată binefacerile materiale, cele spirituale niciodată.

Acesta ar fi idealul. În domeniul realităților și posibilităților trebuie să proclamăm sus și tare, că e o erezie adânc păgubitoare chiar interesului nostru de Stat unitar de a se creea, după credința religioasă, categorii de fi ai țării, de a se interzice accesul universității uneia din aceste categorii, cu alte cuvinte de a instrăina de sufletul, de mentalitatea și de năzuințele românești, tineri cari vor să servească țara românească, pentru că pe pământul ei au scos cel dintâiu scâncet.

Dimpotrivă dela acțiunea d-voastre de bună camaraderie țara așteaptă să se desăvârșească opera de totală asimilare a elementelor dornice să învețe carte românească, să trăască și să moară ca Români
Abyssus abyssum invocat.

Poate conștiința d-voastre admite soluțiunea importării de medici străini;—străini de limba, străini de cugetul și de interesele noastre; străini cari să vie mânăți numai de dorința de câștig și de trai im-

belșugat, iar cu sufletul să rămâie lipiți de țara lor de obârșie? Străini cari, atunci când destinul ar hotări să se mai sune odată goarna, să-i vedem părăsindu-ne, spre a se adună în jurul unui drapel vrăjmaș?

Și va trebui să ne resemnăm la acest remediu eroic, dar incalculabil de primejdios, dacă frământările între zidurile școlii vor face imposibilă utilizarea elementelor indigene. V-ar surăde o atare perspectivă d-voastre, cari sunteți păstrătorii tradiției românești?

Nu pierdeți din vedere că țara noastră, tocmai pentru că s'a mărit ca teritoriu și populație, are azi, mai mult ca ieri, nevoie de tot prestigiul ei de civilizație dincolo de graniță. Și frământările acestea îi aduc știrbire.

Lumea de afară a ajuns să ne arate cu degetul. Un tânăr medic român, căruia i-am înlesnit urmarea unui curs de specializare în străinătate, a avut să audă o dojană prietenească la adresa țării: „Găsim foarte firesc — i s'a spus — că ai venit la noi să-ți desăvârșești studiile și te primim bucuros; dar nu găsești că e ceva de neînchipuit ca în țara dumitale să se conteste dreptul la învățătură unor cetățeni ai țării, pentru cuvântul că sunt botezați în altă credință religioasă?” Ei da, cu ce obraz putem noi solicita străinătății să ne a lmită la masa învățaturii sale, dacă ni se poate face imputarea că tindem să îngrădăm universitățile noastre cu garduri de sârmă ghimpată?

Școala, dragii mei, e un templu la pragul căreia trebuie să puneți surdină convingerilor politice și concepțiunilor sociologice; pe aceste bănci nu e loc decât pentru controverse științifice. În deosebi viitorul medic, prin chiar chemarea lui firească, nu poate, nu trebuie să lase ca la flacăra credinței lui naționale să se topească îndatorirea-i de propovăduitor al armoniei sociale. Sunteți apostolii de mâine ai carității și în sufletul domniilor-voastre nu poate fi loc pentru porniri socotite pătimășe.

Vă cunosc și știu că nu v'am vorbit în deșert. Cîstind școala, serviți țara. Puneți-vă pe muncă temeinică: de roadele rîvnei și cuminenței domniilor voastre se va bucura scumpa noastră Românie, pentru întregirea căreia au sîngerat sute de mii de viteji. Amintiți-vă mereu că în 1923, după 68 de ani dela înființarea Scolii de Medicină. Bucureștii n'au dat țării decât 98 medici: o picătură de apă în oceanul nevoilor sanitare ale țării.

* * *

Înainte de a încheia, îmi rămâne să mă achit de sarcina plăcută de a proclama pe laureatul premiului Râmniceanu, instituit întru pomenirea mult regretatului profesor Dr. Râmniceanu, de către văduva magistrului, care a fost o fală a facultății noastre. Facultatea de medicină din București, prin glasul meu, exprimă d-nei Zoe Râmniceanu întreaga ei grațitudine.

Juriul, în unanimitate, a încoronat lucrarea d-lui Dr. Nicolae B. Ionescu, tratând despre »Tratamentul modern al plăgilor«. Premiul acordat este de patru mii lei.

Mai am satisfacția de a înregistra donațiunea de 50.000 lei făcută de d-na Maria C. Eftimiu pentru instituirea unui premiu trienal de 5.000 lei pentru cea mai bună teză inaugurală tratând despre tuberculoza medicală ori chirurgicală. E o închinare a unei mame îndurerate întru amintirea unui fiu drag, Constantin C. Eftimiu, secerat de această boală care încă tot nu iartă.

Avem apoi premiul anual de 2.000 lei instituit prin clauză testamentară de regretatul profesor Dr. Stănculeanu, pentru cea mai bună lucrare de oftalmologie (teză sau memoriu). Premiul urmează a fi decernat de un juriu compus din decanul, profesorul sau agregatul catedrei de oftalmologie și de unul profesor al facultății de medicină. Acest premiu e mărturia postumă a interesului pe care defunctul, prea

de vreme răpit stimei colegilor și a afecțiunii studenților, a arătat-o specialității a cărei catedră a ilustrat-o.

Bustul, care stă aci în față și așteaptă desvelirea solemnă, vă arată că am și o sarcină pioasă : aceea de a pomeni pe un tânăr, vrednic și scump coleg, pe profesorul Ion Bruckner, care a fost una din marile speranțe ale învățământului medical românesc. Titan al științei, a căzut ca un brav soldat al datoriei în lupta contra flagelului care, în anii de neagră restriște ai refugiului din Moldova, a secerat fără îndurare mii și mii de vieți românești.

La evocarea figurii acestui Benjamin al facultății noastre, îmi simt sufletul copleșit de o jale imensă. Eră doar mândria noastră a tuturor, a foștilor săi dascăli, cari am fost martori la creșterea acestui viguros și falnic lăstar pe ogorul științei medicale românești. Căci Bruckner ne-a fost îndoit de scump : il îndrăgeam pentru nelăgăduita-i valoare consacrată de străinătate cu măgulitoare elogii pentru țară ; il mai îndrăgeam și pentru că a fost produsul curat al învățământului medical românesc, fără nici o contribuțiune a facultăților de peste hotare. Bruckner înfățișă pentru tineretul nostru un elocvent exemplu de ce poate tenacitatea, focul sacru al științei, chiar numai cu mijloacele sărăciei noastre, sub raportul laboratoarelor și al clinicilor.

Bruckner, omul propriilor merite, a fost creațiunea magiștrilor eminenti, cari cu dragoste părintească i-au călăuzit pașii pe calea investigațiunilor științifice. Colegii mei : D. profesor dr. Obreja, care i-a fost primul mentor și căruia, în urma unui strălucit concurs, i-a urmat la catedra de istologie ; d. profesor dr. Toma Ionescu, care l-a avut întâiu preparator, apoi asistent și în sfârșit șef de lucrări la secția de microscopie a Institutului Anatomic, și care a avut o influență hotărâtoare în formarea spiritului lui științific ; d. profesor Stoicescu, d. profesor Măldărescu, d. profesor Babeș, d. profesor dr. Cantacuzino, desigur sunt sub imperiul aceleiaș emoțiuni

ori de câte ori își amintesc de chipul strălucitului elev, care, prin perseverență și la vârsta de 36 ani, ajunsese egalul lor.

Pe cerul științei medicale românești apariția lui Ion Bruckner a fost o străfulgerare amețitoare, dar, vai! numai o străfulgerare, căci suflul morții haine l-a șters în plină eflorescență a rarelor sale însușiri de cercetător, îndrumător și clinician.

Carierea de învățat a acestui copil alintat al învățământului nostru medical datează încă din primii ani ai trecerii lui pe băncile Facultății de Medicină din București.

Își începe studiile la 1894 și după trei ani, la vârsta de 20 ani, semnează o lucrare pe care i-o premiază primul său dascăl, d. profesor dr. Obreja.

După un an, în 1898, în serviciul d-lui profesor dr. Toma Ionescu, semnează alături de eminentul magistru comunicări cu laude primite la Societatea de Biologie și la al 13-lea congres internațional de medicină din Paris.

Iar teza lui inaugurală din 1902, o luminoasă punere la punct a tuturor cunoștințelor dela acea epocă asupra *istologiei simpaticeului cervical*, teza lui inaugurală, zicem, a fost o adevărată revelațiune: această lucrare ne-a îngăduit să întrevădem depe atunci ce comoară de spirit analitic și sintetic posedam în Bruckner.

Alura de o vertiginoasă ascendență a carierei tânărului savant, cu un enorm bagaj de lucrări originale, se desinează acum deabinelea: după 2 ani, în 1904, la 27 ani, e numit docent, iar în 1913, profesor agregat, după ce mai întâi se clasase întâiul la concursul de medic secundar în specialitatea de medicină internă. În 1916 mobilizarea îl apucă numai după câteva zile dela numirea lui ca succesor al mult regretatului profesor Buicliu, la conducerea serviciului medical al Așezămintelor Brâncovenești.

Face întreaga campanie a războiului Unității Naționale, precum o făcuse pe aceea din 1913 când, ca șef al lazaretului de holerici dela Zimnicea, dă în-

treaga măsură a capacității sale în lupta pentru stărpirea molimei.

În 1916 i se încredințează conducerea spitalului de contagioși No. 1 al armatei I, armată pe care o va urma și în retragere în Moldova. Acolo, la Bârlad, în orașul său natal, organizează marele centru de contagioși în care izbutește să răpună simultan febra recurentă, febra tifoidă, variola și teribilul tifos exantematic, de al cărui agent patogen avea să fie el însuși răpus, atunci când epidemia nu se mai manifestă decât prin câteva cazuri sporadice.

Ion Bruckner moare la 27 Martie 1918, la interval de 13 zile dela apariția simptomelor boalei contractate în timpul manipulării, în laborator, a insectei transmițătoare.

Virusul, al cărui secret s'a încumetat să încerce de a-l fură, s'a răsbunat și a stins mint a aceea luminoasă dela care știința nădăjduia noui lumini.

Bruckner moare în plină vlagă a tinereții, la 41 ani, cu crucea vitejiei prinsă de însăși mâna augustă a M. S. Regelui pe pieptul deacum înghețat al unuia din fiii aleși ai țării.

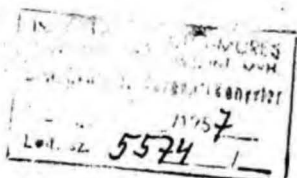
Facultatea de Medicină din București, văduvită de unul din buni și vrednicii ei slujitori, exprimă prin decanul ei mulțumiri fostei soții a profesorului Bruckner, pentru marea mângâiere ce i-a adus prin dăruirea bustului pe care-l desvelim astăzi.

Ne plecăm capetele înaintea chipului rece trecut la nemurire al tânărului magistrat, de numele căruia rămâne legat una din cele mai mândre pilde de pricepută și roditoare activitate pe câmpul științei medicale românești.

Iar nouile generații de studenți nu vor putea mai bine cinsti memoria acestei sale a facultății noastre, decât pășind pe calea de muncă stăruitoare trasă de el.

Declar deschis noul an școlar al Facultății de Medicină din București și dau cuvântul d-lui Decan al Facultății de Farmacie. Fac urarea ca facultatea suroră, a cărei nevoie eră de decenii simțită și pentru

crearea căreia reînnoim guvernului asigurarea întregii noastre recunoștințe, urez, zic, noiei și utilei creațiuni universitare să fie la înălțimea marei chemări ce are. Facultatea de Farmacie poate conta nu numai pe toată simpatia și pe întreg concursul nostru, dar și pe prețioasa bunăvoință a d-lui ministru al Instrucțiunii Publice, care n-o va lăsa în voia soartei și 'i va înlesni nu numai o viață onorabilă, dar și putința unei rezezi înfloriri. Noi o vom adăposti încă sub acoperișul nostru, până ce guvernul 'i va pune la dispoziție, în apropierea noastră, o construcție proprie, ca astfel să ne lase utilizarea nestânjenită a laboratoarelor noastre cari, repet, sunt și așa insuficiente.

0,20-1